

مدیریت منابع آب دشت سیستان: دیدگاه کشاورزان شهرستان نيمروز

زهرا خاکی فیروز^۱ و مهرداد نیکنامی^۲

۱- دانشجوی دکتری ترویج و آموزش کشاورزی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد گرمسار (s.khakifirooz@gmail.com)
۲- دانشیار گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه آزاد اسلامی، گرمسار، ایران

چکیده

در شرایط کنونی، کاهش کمی و کیفی منابع آب به یک معضل جهانی تبدیل شده است. این موضوع در کشور ایران، بخش کشاورزی را دچار مشکلات فراوان کرده است. هدف این تحقیق، بررسی مدیریت منابع آب از دیدگاه کشاورزان دشت سیستان بود. پژوهش حاضر از لحاظ هدف کاربردی، از نظر نحوه کنترل متغیرها غیرآزمایشی، از لحاظ روش تحقیق توصیفی از نوع پیمایشی، از نظر نحوه جمع‌آوری اطلاعات از نوع میدانی و از نظر زمان جمع‌آوری اطلاعات جز تحقیقات مقطعی است. جامعه آماری این تحقیق شامل ۹۸۰۰ نفر از کشاورزان شهرستان نیمروز است که با استفاده از نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای و براساس فرمول کوکران ۳۷۰ نفر به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. ابزار تحقیق پرسشنامه بود که روایی صوری و محتوایی و نیز پایایی آن ($\alpha=0,80$) مورد تأیید قرار گرفت. نتایج نشان داد که ۲۲ درصد از پاسخگویان، وضعیت مدیریت منابع آب را در حد نامطلوب دانستند. نتایج حاصل از رگرسیون گام به گام نشان داد که آزمون‌پذیری، مشارکت، نگرش، ویژگی‌های ارتباطی، مالکیت آب، سن و سطح زیر کشت جمعاً ۱۹,۹ درصد از تغییرات مدیریت منابع آب را تبیین نمودند؛ یعنی اگر در برنامه‌ریزی‌های مختلف این پنج عامل مورد توجه مناسب قرار گیرد، می‌توان اعتقاد داشت که بهبود سطح مدیریت منابع آب کشاورزان شهرستان نیمروز در حد بالایی تحت پوشش قرار گرفته شود.

واژه‌های کلیدی: مدیریت منابع آب، دشت سیستان، شهرستان نیمروز